

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

Administrational Factors Affecting Success of The Educational Quality Assurance Operation Of Schools Under The Secondary Educational Service Area Office 23

อนุพงศ์ ไชยบุตร¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์³
Anupong Chaiyabud¹ Asst. Prof. Dr.Ploenpit Thummarat² Asst. Prof. Dr.Vijitra Vonganusithn²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 339 คน จักแบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 67 คน และครูจำนวน 272 คน จากจำนวน 45 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร และความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) ชนิด Independent Samples สถิติทดสอบเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกันและจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร การประกันคุณภาพการศึกษา

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program and Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³Course teacher in Master of Education Program and Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อนุพงศ์ ไชยบุตร, Blackareal.joe@gmail.com

รับเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2564 แก้ไข 22 เมษายน 2564 ตอรับ 27 เมษายน 2564

4. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

5. ปัจจัยการบริหาร โดยรวม (X) กับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y) โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.85$)

6. ปัจจัยการบริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 4 ด้าน พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ (X_3) ด้านการบริหารหลักสูตร (X_4) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 73.90 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 1.09

7. แนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เสนอแนะไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ได้แก่ ทุกคนในโรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนดำเนินการที่ชัดเจน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ได้แก่ การคำนึงถึงจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare, identify the predictive power, and establish the guidelines for developing the administrative factors and affecting success of the educational quality assurance operation of schools under the Secondary Educational Service Area Office 23. The samples consisted of 339 participants from 45 schools; 67 administrators and 272 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 23 academic year 2020. The data was collecting by using questionnaires concerning school administrative factors and the success of the educational quality assurance operation in schools. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t – test (Independent Samples), F – test (One – Way ANOVA), Pearson Product–Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings found as follows:

1. The administration factors according to the perspective of school administrators and teachers were in high level.
2. The success of the educational quality assurance operation in schools according to the perspective of school administrators and teachers were in high level.
3. The administration factors to the perspective of school administrators and teachers perceived by; the working position was at the statistics significance at .01, the school size was not different, and the work experiences was at the statistics significance at .01.
4. The success of the educational quality assurance operation in schools according to the perspective of school administrators and teachers were perceived by; the working position was at the statistics significance at .05,

the school size was at the statistics significance at .05, and the work experiences was at the statistics significance at .01.

5. The total of administration factors (X) and the total success of the educational quality assurance operation in schools (Y) found that the correlation was high positive at $r = 0.85$ with statistical significance at level of .01

6. The analyzing of 4 administration factors found that 3 aspects of the administration factors could predict the success of the educational quality assurance operation in schools; environmental and atmosphere (X_3), curriculum (X_4), and vision (X_1). Predictive power for The success of the educational quality assurance operation in schools at 73.90% and standard deviation of prediction equivalent to ± 109 .

7. The guidelines for developing the administration factors affecting the success of the educational quality assurance operation in schools had 3 aspects; first, environment and atmosphere such the collaboration from everyone in the school for making the better one. Second, curriculum such planning for clearly operation. Lastly, vision such SWOT analysis.

Keywords: Administrational Factors, Educational Quality Assurance.

ภูมิหลัง

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าการดำเนินการของสถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงถูกสร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน จะเห็นว่าคุณภาพความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียน เป็นผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ในการทำงานร่วมกัน เพื่อในขั้นตอนการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการบริหารจัดการเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารและการจัดการ เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย แต่จะบริหารและจัดการอย่างไรให้เกิดความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญสำหรับโรงเรียน ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาและริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้นำนโยบายและโครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติและเป็นผู้บ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียน ถ้าผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และการบริหารงานวิชาการและหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ การบริหารก็ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารด้านใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยใช้แนวคิดปัจจัยการบริหารจากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด และผลการวิจัยของนักวิชาการ นักการศึกษา ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ และความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกรอบกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด
2. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ปัจจัยการบริหารกับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
6. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในบางที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
7. เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 339 ฉบับ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha-Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และ 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 และ 4 ได้แก่ การทดสอบ t-test ชนิด Independent samples การทดสอบ F (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe-Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ตามความเหมาะสม การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 ได้แก่ การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 6 ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกันและจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน
4. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน
5. ปัจจัยการบริหาร โดยรวม (X) กับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y) โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.85$)
6. ปัจจัยการบริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 4 ด้าน พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ (X_3) ด้านการบริหารหลักสูตร (X_4) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 73.90 และมีค่า

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 1.09 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = 0.785 + 0.397 X_3 + 0.327 X_4 + 0.093 X_1$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปแบบมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = 0.465 Z_{X_3} + 0.360 Z_{X_4} + 0.105 Z_{X_1}$$

7. แนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เสนอแนะไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ได้แก่ ทุกคนในโรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนการดำเนินการที่ชัดเจน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ได้แก่ การคำนึงถึงจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมรินทกาส พัฒนทรัพย์พิศาล (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่าปัจจัยการบริหารของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรในโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิธิติ เชียงแรม (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

3.1 ปัจจัยการบริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารโดยตรง จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ และการบริหารหลักสูตรได้เป็นอย่างดี ส่วนครูผู้สอนได้รับมอบหมายในการทำหน้าที่เพียงบางส่วน ทำให้รับรู้ปัจจัยการบริหารในส่วนที่ตนเองเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิสิทธิ์ ทนคำดี (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ปัจจัยการบริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็น

มากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีกระบวนการกำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรมชัดเจน มีนโยบายและแผนงานชัดเจน เข้าใจได้ง่าย มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ เชื่อมต่อกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิลิทธิ ทนคำดี (2560, หน้า 212) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปัจจัยการบริหารด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ปัจจัยการบริหาร ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครู ที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็น มุมมอง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า อาจจะมีประสพการณ์และองค์ความรู้ที่มากกว่า และอาจมองว่า ปัจจัยการบริหารในปัจจุบันนั้นดีมากแล้ว ส่วนผู้ที่มีประสพการณ์ในการทำงานน้อยอาจมีความคาดหวังให้ปัจจัยการบริหารควรจะมีมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พิพัฒน์ นารินทร์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูจำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

4.1 ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ผู้บริหารและครู เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและกำหนดทิศทางในการดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณภาพผู้เรียน

4.2 ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีระบบการบริหารจัดการจากผู้บริหารโรงเรียนที่ดี และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยทางการบริหารที่พร้อมสำหรับบริหารจัดการจัดการศึกษา ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ก็เพราะบริบทและสภาพของโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ค่อยเอื้อต่อการจัดการศึกษา ด้วยความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ของปัจจัยทางการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรหรือทรัพยากรในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับการวิจัยของ ประยงค์ ศรีโทมิ (2561, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตาม ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมองว่าความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษานั้นดีมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยอาจมีความคาดหวังว่าความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาคงจะมากกว่าที่ยังเป็นอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประยงค์ ศรีโทมิ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่าประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัจจัยทางการบริหาร โดยรวม (X) กับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวม (Y) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .85 ส่วนปัจจัยการบริหาร ทั้ง 4 ด้าน และความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่าตามหลักการบริหารสถานศึกษา จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี ถือเป็นปัจจัยการบริหารที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน กับประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียนและปัจจัยด้านหลักสูตร มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับมากกับประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียน

6. ปัจจัยการบริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 4 ด้าน พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ (X_3) ด้านการบริหารหลักสูตร (X_4) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 73.90 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 1.09 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ คือ กระบวนการที่มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศในการทำงาน วัฒนธรรมในโรงเรียน ที่มีการยอมรับในความสามัคคีกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งนักเรียน ครูและบุคลากรสามารถรับรู้ได้ ดังนั้น สภาพการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน สภาพการดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียน ให้การปฏิบัติงานสำเร็จด้วย ความร่วมมือร่วมใจ ของบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ถือว่ามีความสำคัญที่สุด ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในส่วนของการบริหารหลักสูตรก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะการมีหลักสูตรของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การกำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระที่เรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในสถานศึกษา ล้วนส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาทั้งสิ้น และในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรมชัดเจน การมีนโยบายและแผนงานชัดเจน สมาชิกในองค์กร มองเห็นเป้าหมายภาพความสำเร็จในอนาคตร่วมกัน ก็จะส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมรินทกาส พัฒนทรัพย์พิศาล (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23 พบว่าปัจจัยการบริหารของโรงเรียน จำนวน 6 ปัจจัย ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ บรรยากาศ และวัฒนธรรมองค์การ (ปัจจัยที่ 8) นโยบายและทรัพยากรเพื่อการบริหาร (ปัจจัยที่ 6) นโยบายสู่การปฏิบัติ (ปัจจัยที่ 1) บุคลากร (ปัจจัยที่ 5) กระบวนการบริหาร (ปัจจัยที่ 4) และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร (ปัจจัยที่ 7)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมปัจจัยการบริหารเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารที่มีอำนาจในการพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ การบริหารหลักสูตร และการกำหนดวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมปัจจัยการบริหารด้านดังกล่าวเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในองค์กรอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียน เช่น ปัจจัยการบริหารวิชาการ ภาวะผู้นำการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- “กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา,” ราชกิจจานุเบกษา . เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก. หน้า 3. 23 กุมภาพันธ์ 2561
ไชยา ภาวะบุตร. (2555). ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
นิวัติ เชียงแรง. (2555). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 36. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ภาศ.ม. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
ประยงค์ ศรีโทมิ. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
พงษ์พิพัฒน์ นารินทร์รักษ์. (2563). ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
วิรัตน์ พงษ์มิตร. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ ภาศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. สารสนเทศทางการศึกษา 2562. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
อภิสิทธิ์ ทนคำดี. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.